

Artsdatabanken
7491 TRONDHEIM

Vår dato: 01.04.2014
Vår referanse: 14/8334
Deres dato: 03.03.2014
Deres referanse:

Statens landbruksforvaltnings innspill til Artsdatabankens videre arbeid med økologisk risikovurdering av fremmede arter

Statens landbruksforvaltning viser til brev av 3.3.2014 der dere ber om innspill til videre arbeid med økologisk risikovurdering av fremmede arter. Vi har følgende innspill jf. spørsmålsstillingen i høringsnotatet:

- *Artsdatabanken ser for seg tre mulige måter å legge opp arbeidet med neste risikovurdering av fremmede arter:*
 - a) *Arbeidet organiseres på samme måte og med tilnærmet samme omfang som ved siste revisjon (2012).*
 - b) *Kun utvalgte artsgrupper vurderes. Utvalget kan baseres på arter eller grupper hvor er behov for oppdatering. Også her kan revidering av tilleggsinformasjon være fortløpende, eller knyttet til revidering av økologisk risiko.*
 - c) *En kontinuerlig prosess, tilsvarende IUCNs globale vurdering av truede arter, hvor artsgrupper revideres når det foreligger ny kunnskap som tilsier at rødlistestatusen bør revideres. Revisjonene publiseres kun på nett.*

Hvilke av de tre løsningene over er å foretrekke? Er det eventuelt kombinasjoner av disse som kan være fornuftige?

Vi mener at forutsigbarhet for brukerne av kunnskapen er viktig, og det at brukerne skal kunne være trygge på at informasjonen de finner er oppdatert. Ettersom det er et økende behov for kunnskap om fremmede arter, kan det være hensiktsmessig med en kontinuerlig prosess for noen utvalgte artsgrupper. Ettersom ikke alle artsgrupper blir vurdert kontinuerlig, er det av samme grunn viktig med god informasjon om nettopp dette til brukerne.

- *Er forutsigbarhet i forhold til når nye revisjoner kommer viktig? Hvilket intervall synes dere i så fall vil være fornuftig for revisjoner?*

Se vårt innspill til kulepunktet over.

- *Er det ønskelig at alle artsgrupper oppdateres samtidig selv om det for enkelte artsgrupper ikke foreligger vesentlig ny kunnskap?*

Vi ser ikke hensikten med å oppdatere risikovurderingen av de artsgruppene det ikke foreligger vesentlig ny kunnskap for. I revisjoner bør det videre komme frem hvilke artsgrupper det er foretatt nye risikovurderinger av, hvilke det ikke er foretatt nye risikovurderinger av, når den siste risikovurderingen ble foretatt, og ev. etter hvilken metode den ble foretatt. Dette for at brukerne skal kunne gjøre en selvstendig vurdering av de registrerte dataene.

- *Er det ønskelig å vurdere et større utvalg av dørstokkarter?*

Det kan være nyttig å ha oppdatert informasjon om hvilke dørstokkarter en bør være oppmerksom på. Dette spesielt på grunn av klimaendringene, som gjør det sannsynlig at flere fremmede arter vil kunne etablere faste bestander i Norge og dermed påvirke stedegen natur.

- *Er det ønskelig at tilleggsinformasjon oppdateres parallelt med risikovurderingene?*

Dersom slik tilleggsinformasjon er tilgjengelig, er det ønskelig at også denne oppdateres parallelt med risikovurderingene. Her blir det viktig å formidle at risikovurderingene ikke omfatter ”effekter på mennesker og deres aktivitet”, og at arealer som er spesielt innrettet for matproduksjon eller annen næringsvirksomhet, som åkre og plantefelt, ikke er inkludert i risikovurderingene. Det er viktig å formidle hva dette i praksis betyr for tolkningen av informasjonen gitt i risikovurderingen.

- *Er det fortsatt ønskelig med utgivelse av bok, eller er nettpublisering tilstrekkelig?*

Vi har primært nytte av nettpublikasjonen av risikovurderingene, og vi finner mye nyttig informasjon på nettsidene til Artsdatabanken. Dersom nettsidene skal oppdateres, kan det være hensiktsmessig å i større grad spisse informasjonen mot ulike brukergruppene (som offentlig forvaltning, forskning, organisasjoner, grunneiere og andre private brukere). Ved en slik innretting og gruppering av informasjon blir det enklere å orientere seg for brukerne – som har ulikt behov for detaljeringsgrad. For landbrukets del er det spesielt viktig at det blir formidlet at risikovurderingene ikke omfatter ”effekter på mennesker og deres aktivitet”, og at arealer som er spesielt innrettet for matproduksjon eller annen næringsvirksomhet, som åkre og plantefelt, ikke er inkludert i risikovurderingene. Det viktig med informasjon om hva dette i praksis betyr for tolkningen av informasjonen gitt i svartelista.

- *Er det andre produkter eller annen informasjon som burde vært utarbeidet knyttet til økologisk risikovurdering av fremmede arter?*

Etter at naturmangfoldloven trådte i kraft i 2009, med bl.a. forskrift om utsetting av utenlandske treslag, vil informasjonen i ”Fremmede arter i Norge – med norsk svarteliste” få større betydning som kunnskapsgrunnlag. Dette spesielt når kap. IV i naturmangfoldloven trer i kraft med forskrift om innførsel og utsetting av fremmede organismer. I den sammenheng er det viktig med god og spisset informasjon rettet mot dette temaet. Her kan det være nyttig å sammenstille kunnskap om fremmede arter som f.eks. jordbruket og skogbruket bør være ekstra oppmerksomme ovenfor, og hvordan ev. spredning ut av produksjonsarealene kan unngås.

Vi ser et behov for en mer nyansert risikovurdering av artenes effekt på ulike naturtyper. Det kan være nyttig med en vurdering av hvilke naturtyper arten vil utgjøre svært høy, høy, mindre høy osv. risiko for. Dette vil kunne medvirke til at de skjønnsmessige vurderingene etter f.eks. naturmangfoldloven og dens forskrifter foretas på et bedre faglig fundament.

I gjeldende svarteliste står det at risikovurderingene for de fleste artene baserer seg på mangelfull kunnskap. Vi mener at det er svært viktig å få dette tydeligere frem for de artene dette gjelder i oversikten over de vurderte artene. Her bør det videre gå frem om ekspertvurderingene er basert på kvantitative data eller på kvalitative anslag, eller en kombinasjon av disse. Dette spesielt med tanke på tolkning av risikovurderingen og bruk av denne kunnskapen i vurderinger etter naturmangfoldloven.

Slik prosessen for arbeidet med å gjøre økologiske risikovurderinger er beskrevet i brevet, kan vi ikke se at det blir foretatt kvalitetssikring av data som blir sammenstilt og brukt i risikovurderingene. Vi mener det er svært viktig at det også foretas en kvalitetssikring av data, da spesielt eldre data.

- *Har dere andre erfaringer/synspunkter dere vil dele med oss?*

Vi har ingen ytterligere innspill til brevet, og takker for at vi ble invitert til å komme med innspill til prosessen. Vi ønsker Artsdatabanken lykke til med den nye runden med økologiske risikovurderinger av fremmede arter i Norge.

Med hilsen
for Statens landbruksforvaltning

Aud-Ingrid Krefting
seksjonssjef

Berit Haga Vikanes
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent og trenger derfor ingen signatur.

Mottakere:
Artsdatabanken